

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologiæ Moralis

Busenbaum, Hermann

Monasterii Westphaliæ

Dub. I. Quid in genere sit contractus?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40957

mutuo datas repetat ad fornicandum, vel aliter peccandum. Item si eas repetat ad peccandum contra iustitiam, sive inferendum damnum iniustum tertiæ personæ, nisi tamen ex negatione restitutionis timeretur majus malum.

CAPUT III.

De Contractibus.

DUBIUM I.

Quid in genere sit Contractus?

Resp. Est pactum sive consensus duorum, quo scienter, liberè, & legitimè, uterq; se vicissim, vel minimum saltem una pars, se alteri acceptanti obligat, quocunque signo externo id fiat: ut v. g. in contractu mutui, ex una parte mutuans se obligat non repetere mutuum ante certum tempus, ex altera parte mutuarius se obligat, tunc illud reddere; & sic de aliis. In promissione autem, vel donatione absoluta, una pars tantum obligatur post alterius acceptationem. *Vnde resolvuntur casus sequentes.*

I. Si alteri promisisti, aut donasti interius tantum, aut si externo signo quidem, alter autem non acceptavit, non fuit contractus, nec obligaris.

II. Invalidus est contractus, si contrahentes sint inhabiles ad contrahendum, vel si jus positivum resistat, v. *Less. l. 3. c. 37. d. 8.*

III. Item si materia contractus sit illicita, ut si sit peccatum, vel illegitima, ut si sup vendat rem alienam.

IV. Item si contractus sit factus vi, dolo, vel errore versante circa rei substantiam; v. gr. acetum pro vino, vitrum pro gemma vendidisti.

V. Non est invalidus contractus, (etsi aliquando ob injuriam possit rescindi) si error vel dolus interveniat circa qualitatem, aut circumstantiam accidentalem, v. g. emisti vinum Mosellanum, putans esse Rhenanum, nisi forte intentio contrahentis fuerit conditionata non obligandi se, nisi existente tali qualitate, aut circumstantia. Qualis virtualiter fecisse censei potest, si error versetur circa circumstantiam valde immutantem objectum & nimis excedentem ejus existimationem, ut notat *Laym. l. 3. t. 4. c. 6.*

VI. Nec est invalidus contractus, sive onerosus, sive gratuitus, ex metu licet gravi, injustè incusso, cum adhuc simpliciter sit liber & voluntarius: licet possit à judice rescindi, pro arbitrio metum passi. Ita communiter apud *Sanch. d. 8. n. 4. C. Lugo d. 22. Laym. c. l. c. 5.* Excipiuntur tamen aliqui contractus, qui ipso facto sunt irriti (saltem ex jure positivo) si ex metu gravi fiant: talis est. 1. Contractus matrimonii, etiam si juramentum accesserit, *ex c. Cum loco, & cap. Veniens.* 2. Professio religiosa, *ex c. 1. de his.* 3. In aliis quibuscunque votis. 4. Contractus dotis promissæ, vel solutæ; qui in hoc sequitur naturam matrimonii, cui accessorius est. *Leg. Si mulier. §. Si dos ff. Quod metus causa.* 5. Promissio, vel traditio, in rebus Ecclesiæ, *c. 15. q. 6.* 6. Autoritas tutoris per metum extorta. *Leg. 1. §. ult. ff. de auctor. tutor.* His addunt alii plures, ut promissionem, & donationem gratuitam.

tuitam, renunciationem beneficii, jurisdictionem per metum extortam. Verum hi controvertuntur, ut v. C. Lugo de just. d. 22. n. 115. & seq.

VII. Non possunt contrahere, qui bonorum suorum administrationem non habent: quales ferè sunt prodigi, furiosi, filii familias, uxores, religiosi, pupilli, Minores; exceptis quibusdam casibus, de quibus v. Less. l. 2. c. 17. d. 4. & infra hic c. 4. d. 1.

DUBIUM II.

Quid in specie de Promissione, & Donatione?

Resp. Quæ huc spectant, facillè colliguntur ex di. 2. is *supra de Voto lib. 3. tr. 2. c. 3.* Ex quibus, & doctrina præcedentis dubii, resolvitur.

I. Promissio acceptata à promissario, si materia sit notabilis, an sub mortali obliget secundum se spectata, non convenit inter Doctores, Cajet. negat, quem sequitur Marat tom. 2. de just. d. 19. s. 10. Alii (fortè probabilius) affirmant cum Vasq. 1. p. d. 8. c. 6. n. 4. Fill Mald. &c. Dixi secundum se, quia certum est, quod per accidens possit obligare sub mortali, v. g. ratione gravis damni, quod alias promissarius pateretur: ut si promississes ei dare mutuum, & ille tibi confisus, aliunde sibi non prospexisset, v. Less. l. 2. c. 18. d. 5.

II. Tota hæc obligatio communiter dependet ab intentione promittentis. Circa quod notat Sa, vix quenquam promittentium intendere se obligare, aut alteri dare jus exigendi, nisi addat juramentum, aut faciat instrumentum, sed plerumq;

rat.